Cuprins

Prefață 11

Introducere 15

Capitolul 1. Abordări şi controverse cu privire la conținutul şi semnificațiile globalizării 17
1.1. Scurtă etimologie a noțiunii 17
1.2. O primă controversă majoră: există sau nu globalizare? 19
1.3. Abordări ale globalizării 22
1.4. Controverse cu privire la conținutul schimbărilor şi activităților globale ...30
1.5. O trecere în revistă a activităților globale 34
1.6. Controverse şi dispute cu privire la reacțiile şi politicile în fața globalizării 39
1.6.1. Neoliberalismul 39
1.6.2. Reformismul 41
1.6.3. Radicalismul 42
1.7. Cauzele globalizării 44
1.7.1. Raționalismul 45
1.7.2. Capitalismul 46
1.7.3. Inovațiile tehnologice 49
1.7.4. Reglementările 50
1.8. Opinii cu privire la periodizarea şi cronologia globalizării 53
1.9. Concluzii 58

Capitolul 2. Activitatea bancară şi globalizarea 61
2.1. Globalizarea financiară – formă de manifestare a globalizării în sfera economică 62
2.1.1. Momente semnificative ale procesului de globalizare financiară ..63
2.1.1.1. Apariția pieței eurodolarilor 63
2.1.1.2. Reciclarea petrodolarilor şi criza datoriilor 65
2.1.1.3. Dezechilibrele Nord-Nord şi avântul finanțelor directe 66
2.1.2. Noua intensitate a globalizării financiare 68
2.1.3. Instabilitate şi crize – consecințe ale globalizării financiare 74

2.1.3.1. Instabilitatea monetară 74
2.1.3.2. Crizele financiare în ţările emergente 79
2.2. Trecerea de la dimensiunea internaţională la cea globală în activitatea bancară – o abordare la nivel mondial 89
2.2.1. Distincţia între activitatea bancară globală şi cea internaţională 89
2.2.2. Globalizarea şi naţionalitatea băncilor 91
2.2.3. Globalizarea bancară din punct de vedere regional 93
2.2.4. Cauzele evoluţiei de la internaţional la global 96
2.3. Restructurările bancare sub impulsul globalizării financiare – o abordare macroeconomică 97
2.3.1. Mutaţiile profunde din sfera financiară – cauză a restructurărilor bancare 97
2.3.1.1. Inovaţiile tehnologice şi financiare 98
2.3.1.2. Liberalizarea financiară 98
2.3.1.3. Procesul de dezintermediere 101
2.3.2. Amploarea şi formele restructurărilor 104
2.3.2.1. Tendinţa de concentrare bancară 104
2.3.2.2. Amploarea restructurărilor în principalele ţări OECD 106
2.3.2.3. Formele restructurărilor bancare 109
2.4. Globalizarea şi noile strategii bancare – o abordare la nivel microeconomic 111
2.4.1. Noile strategii: provocarea secolului al XXI-lea 111
2.4.1.1. Afirmarea one-stop shopping 111
2.4.1.2. Orientarea strategică de tip conglomerat 113
2.4.1.3. Crearea de valoare prin multispecializare 113
2.4.1.4. Concurenţa reţelelor nonbancare 115
2.4.2. Globalizarea şi apariţia de noi activităţi bancare 117
2.4.2.1. Băncile şi platformele multi-media 117
2.4.2.2. Internaţionalizarea şi băncile de finanţare şi de investiţii 120
2.4.2.3. Managementul activelor: internaţionalizare în creştere 121
2.4.2.4. O tentativă de sinteză a activităţilor 121
2.4.3. Deschiderea spre exterior a băncilor 122
2.4.3.1. Principalele motive ale extinderii transfrontaliere ...122
2.4.3.2. Prezenţa capitalului străin în bănci 124
2.4.3.3. Băncile şi veniturile din exterior 126

2.5. Globalizarea în sfera bancară şi necesitatea unor noi metode de management şi reglementare 128
2.5.1. Noile politici ale băncilor 129
2.5.2. Creşterea rolului reglementărilor prudenţiale 131
2.5.3. Acordurile de la Basel şi importanţa fondurilor proprii 133
2.6. Concluzii 134

Capitolul 3. Globalizarea bancară în Europa emergentă – pătrunderea capitalului străin în Europa Centrală şi de Est 137
3.1. Cadrul economic general de implicare a capitalului străin în economiile europene emergente 137
3.2. Cauze, motivaţii şi forme ale pătrunderii băncilor străine în Europa Centrală şi de Est 140
3.2.1. Consideraţii teoretice privind intrarea băncilor străine în regiune 140
3.2.2. O încercare de aplicare a teoriei *banking*-ului multinaţional la Europa Centrală şi de Est 142
3.3. Formele şi dimensiunile expansiunii capitalului străin în ţările Europei Centrale şi de Est 149
3.3.1. O privire regională 149
3.3.1.1. Consideraţii metodologice 149
3.3.1.2. Creanţele externe ale băncilor raportoare BRI către Europa Centrală şi de Est 151
3.3.1.3. Prezenţa băncilor străine în regiune 156
3.3.2. Analize de ţară 161
3.3.2.1. Estonia 161
3.3.2.2. Ungaria 163
3.3.2.3. Polonia 166
3.3.2.4. Slovenia 168
3.3.2.5. Cehia 171
3.4. Beneficii şi riscuri asociate pătrunderii capitalului străin în sectorul bancar 174
3.4.1. Transformarea instituţională 174
3.4.2. Îmbunătăţirea eficienţei 175
3.4.3. Băncile străine şi IMM-urile 178
3.4.4. Impactul sistemic şi stabilitatea financiară 180
3.5. Concluzii 183

Capitolul 4. Capitalul străin în sistemul bancar românesc 185
4.1. O privire de ansamblu asupra procesului de reformă şi a stadiului de modernizare a sistemului bancar din România 185

4.1.1. Reforma sistemului bancar din România 186
4.1.2. Deficienţe ale reformei sistemului bancar în România 189
4.2. Dimensiunile penetrării capitalului străin în sistemul bancar românesc ...193
4.2.1. Creanţe externe, internaţionale, locale ale băncilor străine faţă de România 193
4.2.2. Locul băncilor străine în sistemul bancar românesc 201
4.2.2.1. Scurt istoric al pătrunderii băncilor străine în România 201
4.2.2.2. Situaţia actuală 203
4.3. Investiţiile străine directe în sectorul bancar românesc 218
4.3.1. Ţările de proveniență a capitalului 218
4.3.2. Principalele bănci străine din România 221
4.4. Rolul băncilor străine în asigurarea performanţei sistemului bancar românesc 230
4.4.1. Intermedierea financiară 230
4.4.2. Prudenţialitatea 235
4.4.3. Profitabilitatea 240
4.5. Concluzii şi implicaţii de politică economică 243

În loc de încheiere. Băncile în era globalizării 251

Anexă. Chestionar aplicat managerilor de nivel top şi middle din bănci străine din România 255

Bibliografie 259